

ДЕНЬ ЗНАНЬ

...і салют на додачу!

«Де мій «Rock-H?!»... «Боже! У що вона одягнена?!»... «Та я тут, біля пам'ятника Духновичу, махаю тобі рукою»... Звідусіль лунають голоси молоді, котра святкує відкриття нового навчального року. На Київській набережній щохвилини з'являються нові обличчя. Дехто поглядає на сцену, шукаючи там запрошених зірок, а компанія дівчат уже притупцює під жваву «музичку», що лунає, здається, звідусіль.

Непомітно виходять Олександр Свєргун та Валерій Мітейко. Краватка, метелик мікрофони в руках — дійство розпочалося! Якесь дівчинка з натовпу просить Віктора Грибика, але на сцену виходить відомий український гурт «Rock-H». Спочатку через гучні динаміки доноситься соло барабанів, додаються гітара, клавіші й, нарешті, соліст з усмішкою виводить на усю набережну «Марічко, ци чуєш, ого-го-го-го!»...

Ведучі повідомляють, що концерт відбувається за сприяння голови Закарпатської обласної держадміністрації О.Ледиди, ректора Ужгородського національного університету Ф.Ващука та міського голови Ужгорода В.Погорелова.

На перекиличці (як на будь-якому університетському заході) «відзначали» присутніх:

- Хіміки є?
- Є!
- А математики тут?
- Тут! А де ж іще?!
- А філологів багато?
- Так! — вигукують студенти, підтримуючи рідні факультети.

Ось на сцену виходить той Віктор Грибик, котрого так хотіла послухати маленька дівчинка. Під сценою дехто підспівує, але їхній «бек-вокал» видають лише смішні вирази обличчя. Найспритніші вже фотографуються з учасниками закарпатського рок-гурту, який розпалював публіку на початку концерту.

Ну а яке ж святкування без танців?! Студентів Ужгородського національного університету вітають вихованці народного художнього колективу «Бліц». Запальні мелодії, чіткі рухи й щирі усмішки зі сцени не залишили байдужими глядачів, тож молодь удячно аплодує гостям за подаровані емоції та враження.

З відмінним настроєм зустрічають ужгородці народного артиста України Степана Гігу, «Золото Карпат» із яким співають, напевно, усі, хто зібрався на площі біля облмуздрамтеатру.

...На вулиці вже вечоріє, та дійство з нагоди Дня знань у самому розпалі. До публіки виходить молода співачка Аліна Гросу й розпочинає свій виступ привітанням ужгородських студентів із новим навчальним роком, який для неї буде... останнім. Десь поблизу спалахує яскравими кольорами небо, і всі насолоджуються урочистим салютом на честь ПершOVERесня. Після кількох хвилин споглядання феєрії ведучі запрошують усіх на дискотеку під відкритим небом та офіційно оголошують початок нового навчального року!

Випускниця філфаку й інформер на ТК «Перший кабельний» Олександр Артюхіна каже, що це класний концерт, і дуже добре, що він таки відбувся:

— Організовано захід, який допомагає студентам познайомитися ближче. І взагалі в Ужгороді давненько не було отаких масових святкувань. Єдине, на мою думку, хедлайнером усе ж таки треба було поставити «Rock-H», котрий би по-справжньому розпалював публіку (але, можливо, це все від моїх віку і вподобань). А ще хотіла б побачити виступ КВНівців, адже вони в нас — найкращі! У захопленні й від пісочної анімації: Юлія Миронова допомогла поринути в казку.

Першокурсниця ж Андріана Якубик задоволена насамперед тому, що всі її сподівання справдилися:

— Перший день в УжНУ виявився насиченим різними жвавими подіями. Але найцікавіше відбувається саме тут, на святковому концерті. Ведучі впродовж цілого вечора розважають публіку й намагаються зробити дійство ще цікавішим і позитивнішим. «Відривалася» й танцювала під пісні «Rock-H» ну й, звичайно, Степана Гіги, бо відчуваю, що потрібно добре відпочити, адже попереду важкі студентські будні».

Справді, концерт вдавня на славу і став хорошим та своєрідним стартом для майбутніх звершень.

Анна МАЛАХОВА,
студентка відділення журналістики.

Перший день нового року

2 вересня 2013 р. — знакова дата для УжНУ. Перша приємна новина — це початок навчального року, друга — знайомство з першокурсниками, а третя — розширене засідання вченої ради вишу. Здається, ніякого феномену не сталося, проте цей день точно не пройшов у конформістському стилі.

Уже із самого ранку атмосфера свята панувала в стінах закладу, поганій настрій і сум швидко «девальвовувалися», а перші ознаки урочистості вже почали виявлятися на розширеному засіданні вченої ради. Конференц-зала була заповнена не тільки працівниками альма-матер, а й студентами та поважними гостями.

Спочатку, за традицією, прозвучав Державний Гімн України у виконанні хорової капели «Боян». Далі ведучі привітали всіх із Днем знань і запросили ректора УжНУ Ф.Ващука для виголошення доповіді. Очільник звітував про останні досягнення вишу, окреслив перспективи подальшого поступу закладу (див. стор. 4).

У найближчому майбутньому реалізовуватимуть ряд програм, зокрема повинні встановити 3 потужні котельні, що допоможе заощадити на комунальних платежах, звести нову сучасну медичну університетську клініку за участі

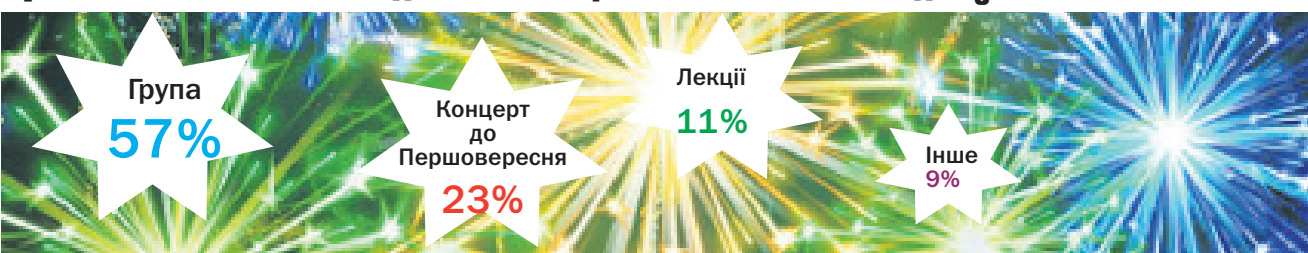
німецьких інвесторів. Планується також покращити умови навчання, проживання й відпочинку студентів. Ще йшлося про міжнародну співпрацю УжНУ, його наукові здобутки, втішні результати вступної кампанії, наміри закладу потрапити до десятки найпотужніших університетів України. На завершення ректор оголосив рішення вченої ради УжНУ, згідно з яким ректору Центральноєвропейського університету (м. Скаліца, Словаччина) Хайді Шварцовой присвоїли звання почесного доктора нашого університету.

До привітань із початком навчального року долучилися голова облдержадміністрації Олександр Ледіда, заступник голови обласної ради Андрій Сербайло та міський голова Віктор Погорелов, котрі нагородили відзнаками та подяками працівників альма-матер.

До конференц-зали запросили першокурсників, котрі мали найвищі рейтингові бали при вступі, і привітали в університетській родині. Натомість новоспечені спудеї склали присягу студента УжНУ. Насамкінець ведучі побажали їм успіхів та запросили на вечірній святковий концерт. Пролунав «Гаудеамус», а потім гімн України. Ось так урочисто й святково, без зламів і потрясінь пройшов перший день нового навчального року.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
студентка відділення журналістики.

Що вам найбільше сподобалося (що вас найбільше здивувало) в УжНУ?

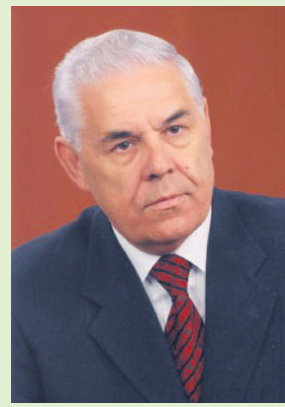

Підготували студентки 1-го курсу відділення журналістики А.Якубик, О.Балог, І.Томчич, М.Зелінська, В.Ладані, І.Олаг.

ЗНАЙ НАШИХ!

Професор Василь Маринець став почесним громадянином Ужгорода

Голова Ради старійшин Ужгородського національного університету, завідувач кафедри диференційованих рівнянь і математичної фізики УжНУ, заслужений працівник народної освіти України, лауреат Державної премії України в галузі освіти, доктор фізико-математичних наук, академік, професор, виконував обов'язків декана математичного факультету Василь Маринець рішенням міської ради отримав звання «Почесний громадянин Ужгорода».

Цей титул присвоєно за вагомий особистий внесок у соціально-економічний розвиток міста, за значні досягнення в науково-педагогічній діяльності, підготовку висококваліфікованих спеціалістів, професіоналізм, творчу працю, активну участь у громадському житті краю та з нагоди святкування Дня міста.

Колектив університету щиро вітає колегу, наставника, морального авторитета із заслуженим званням!

ПРОФСПІЛКИ

Факультет суспільних наук вибрав нового голову профкому

Відбулися вибори голови студентського профкому факультету суспільних наук. Були присутні Володимир Гиря, заступник декана ФСН, і Олександр Вівчарський, перший заступник голови профкому студентів УжНУ.

Балотувалися на посаду четвертокурсники. Головні вимоги до кандидатів — громадська активність, успішність у навчанні, дисциплінованість, організаційні здібності.

Шляхом прямого голосування були вибрані: Станіслав Данко — голова студпрофкому факультету, Роман Кополовець — перший його заступник.

Щиро вітаємо новообраних керівників і бажаємо творчих ідей та наснаги у їхній громадській діяльності!

Галина КРИШІНЕЦЬ,

студентка відділення журналістики заочної форми навчання.

ОЛІМПІАДИ

Команда УжНУ змагатиметься з кращими програмістами країн Південно-Східної Європи

На базі Львівського національного університету ім. Івана Франка проходив II етап Всеукраїнської студентської олімпіади з програмування, у якому взяли участь команди кращих вишів Закарпатської, Волинської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької та Чернівецької областей.

Успішно виступила команда «UzhNU_Brainiacs» у складі Романа Мельника (III курс, математичний факультет), Андрія Дудки (II курс, факультет інформаційних технологій), Сергія Оришича (I курс, ФІТ) та тренера, доцента О. Міци (ФІТ).

Рейтинг кожного колективного учасника визначався кількістю розв'язаних задач. Якщо ця кількість збігалася, то перевагу віддавали команді з меншими штрафними балами, які набираються впродовж змагання.

Етап, про який ідеться, одночасно став відбірним на XXXVIII міжнародну олімпіаду з програмування.

Представники УжНУ потрапили до півфіналу цього престижного змагання, де зійдуться з кращими командами країн Південно-Східної Європи. Бажаємо «UzhNU_Brainiacs» подальших перемог!

КОНФЕРЕНЦІЇ

«Європейська юридична освіта і наука» в УжНУ

11—13 жовтня в УжНУ відбудеться VIII Міжнародна науково-практична конференція «Європейська юридична освіта і наука». Участь у ній можуть брати студенти правових спеціальностей, котрі цікавляться питаннями вдосконалення законодавчого регулювання правовідносин в Україні та не байдужі до майбутнього нашої держави.

Щоб стати учасником заходу, потрібно написати наукову статтю, яка стосується актуальних питань правового регулювання, та оформити її відповідно до реквізитів. Докладнішу інформацію можна знайти, звернувшись до оргкомітету конференції або на e-mail: [lena_chernetska@ukr.net.]

За результатами конференції буде видано збірник матеріалів.

Мар'яна ТОПОЛЬНИЦЬКА,

студентка відділення журналістики заочної форми навчання.

НОВІ ВИДАННЯ

Краєзнавці до 1120-річного ювілею Ужгорода

підготували дослідження про місто та людей

В Ужгородському прес-клубі відбулася презентація напрацьованих закарпатських краєзнавців до 1120-річного ювілею нашого обласного центру. Головне, чим фахівці хочуть потішити мешканців і гостей міста до його річниці, є нове видання авторства професора, історика Сергія Федаки «Ужгород: роки і люди».

Як розповів сам автор, «Ужгород: роки і люди» — хронологічний та бібліографічний довідник, яких обласному центру завжди бракує. «Видання присвячене ювілею міста. Працювати над матеріалом я почав 15 років тому ще на друкарській машинці, багато молоді не застали такі «агрегати», — згадує С. Федака.

У довіднику, зокрема, подано максимально докладну хронологію історії Ужгорода. Свого

часу автор закинув матеріали, а нещодавно знайшов старі файли та повернувся до роботи й довів справу до логічного завершення.

«Це було непросто, але вдалося місяць за місяцем простежити максимально всі публікації

про Ужгород. Без газетних матеріалів довелося б тяжко укласти видання. Книжка, як і всі довідники, є виплодом колективної праці, — розповідає професор. — Понад 200 сторінок видання становить інформація про статистику, в честь яких названо 295 із 594 вулиць Ужгорода — різних діячів історії, культури. Щодо кожного я дав біографічні дані, намагався представити вичерпну інформацію».

Книжка вийшла у видавництва «Ліра», в оформленні обкладинки використано старовинні листівки Ужгорода. Автор сподівається, що видання не залежить й планує його довідати, доповнивши окремі розділи довідками. Зокрема зібрати інформацію про Б. Тлехаса, директора заводу «Турбогаз», завдяки якому з'явилися цілі житлові квартали в місті, чи Фрідріха Гленца, котрий посприяв проведенню Міжнародних спортивних ігор школярів в Ужгороді 1990 року.

З НАГОДИ СВЯТА

У бібліотеці УжНУ триває виставка цінних видань

Наукова бібліотека УжНУ у відділі Карпатики продовжує знайомити читачів із колекцією різноманітних книг, які збереглися у фондах установи.

Триває виставка під назвою «Скарби старої закарпатської книжності», присвячена Всеукраїнському дню бібліотек. Відвідувачам пропонуються такі підрозділи: «Календарі», «Художня література. Мистецтво», «Історичне Закарпаття», «Шкільництво». Родзинкою є найстаріші книги Закарпаття: Іоаніквія Базиловича «Короткий нарис фундації Федора Корятювича» — «Brevis notitia Fundationis Theodori Koriathovits» — латинською мовою у 2-х книгах (6-ти томах; 1799, 1804) та

Іоанна Дулішковича «Исторические черты угро-русских» у 3-х томах (1874). Особливої уваги заслуговують праці В. Гаджеги, М. Бескида, А. Годинки та інших діячів.

Представлена також колекція календарів і місяцеслов'їв, скажімо, «Народний календар», «Господарський календар», «М'сяцеслов'я для угорських русинів» на 1854 р., який видавав О. Духнович.

У підрозділі, пов'язаному з художньою літературою, представлені видання Федіра Потушняка «Спляча царівна», «На білих скалах», «Гріх», «Можливості». Із періодичних видань — «Наш рідний край», «Листок», «Народна бібліотека», «Село» тощо.

Періодику Закарпаття та Львівщини 1920—1940-х років

реперезентують часописи «Руська нива», «Підкарпатська Русь», «Учитель», «Наша школа», «Місійний вістник», «Світ дитини», «Наш рідний край», «Віночок для підкарпатських діточок», «Юношество», «Русская молодежь», «Юный друг» та ряд інших. Практично всі вони в радянські часи належали до так званого спецфонду, а тому були недоступними широкому загалу.

Особисто мені сподобалася праця А. Волошина, написана живою мовою, — «Читанка для руської молоді», що виходила кілька разів у 1920—1930-х рр. Читачі того часу мали можливість ознайомитися з творами як місцевих, так і загальноукраїнських письменників. Брошура ж автора «О письменном языкѣ подкарпатских русинов» (1921) відіграла помітну роль в історії української літературної мови на Закарпатті.

Підготувала

Вікторія КУХАРЕЦЬ,

студентка відділення журналістики.

Вітаємо всіх бібліотечних працівників зі Всеукраїнським днем бібліотеки, який у нашій державі святкують 30 вересня. Успіхів, добра та щастя нашим хранителям книг і періодику!

КВН

Не перемогли, зате посмішили

Переможці номінації «Краща актриса» команда «А шо?», члени якої Олександра БАЛОГ та Андріана ЯКУБИК цього року стали студентками УжНУ.

У Закарпатському обласному палаці дитячої та юнацької творчості «ПАДІОН» фінальною грою за Кубок завершився 16-й сезон Закарпатської ліги КВН.

За перемогу змагалися 4 команди, серед яких і студенти Ужгородського національного

університету «Без мандата» (юридичний факультет).

Окрім них своє вміння розсмішити показували команди: «Freddie Mercury», «А шо?!» та «Оркестр Міші Гоголя». Після всіх фристайлів поза конкурсом виступили бронзові призери чемпіонату Закарпатської ліги КВН та чемпіонату України, фіналісти Галицької ліги КВН, команда «БезУмная

Молодежь» (Мукачево).

Серед членів журі у цій грі були й віце-президент ФК «Говерла» Олександр Шуфріч та Іван Дем'ян — лідер гурту «7Б», який перебував у залі в повному складі.

Кубок Закарпатської ліги КВН сезону 2012/13 виборола команда «Freddie Mercury». Доврчення головного призу підбили підсумки сезону та нагородили кращих у номінаціях. Отже, спеціальний приз за внесок у розвиток КВН у Закарпатті отримав Олександр Шамін, кращим капітаном визнали Рудольфа Білака («БезУмная Молодежь»). У номінації «Краща актриса» перемогла команда «А шо?!». Кращим актором став Ігор Шарапа («Марина Степанівна», «Freddie Mercury»).

Фінішував захід виступом лідера гурту «7Б» Івана Дем'яна, котрий заспівав під гітару пісню.

Сезон закінчено, але 27 жовтня Закарпатська ліга починає новий, уже 17-й сезон. Із нетерпінням чекаємо, а ви?

Анастасія НОЖКА,

студентка відділення журналістики заочної форми навчання.

Фото з архіву заходу.

ПОДІЇ

В УжНУ офіційно відкрили маятник Фуко

18 вересня виповнилося 194 роки від дня народження відомого французького фізика, механіка та астронома Леона Фуко. Його знають насамперед як творця маятника, що використовується для демонстрації обертання Землі навколо своєї осі.

Про це пам'ятає й наш навчальний заклад. Отож вісімнадцятого дня осені близько обіду фойє Ужгородського національного університету було заповнене студентами, викладачами, працівниками засобів масової інформації, яких зібрала одна подія — урочисте відкриття маятника Фуко. До університету завітали і голова Закарпатської облдержадміністрації Олександр Ледида. Про особливості функціонування такої нової й дещо незвичної окраси, яку встановили завдяки співпраці з Мішкольським університетом (Угорщина), розповіли ректор УжНУ Федір Ващук і проректор вишу Федір Шандор.

Зауважимо, що маятники Фуко також є в Київському політехнічному інституті та Харківському національному університеті. І відомі вони далеко за межами

України. Офіційний сайт КПІ повідомляє: «Одна з найвпливовіших газет світу «New York Times» провела опитування кількох тисяч фізиків багатьох країн з приводу найбільш важливих і красивих фізичних дослідів за всю історію людства. Так-от: маятник Фуко посів серед перших десяти почесне 5-е місце. А це яскраво свідчить, що пристрій робив і робить свою справу — незаперечно доводить усім, хто хоче в цьому переконатися, що Земля дійсно безперервно обертається».

Насамкінець варто зазначити, що особливістю такого маятника в УжНУ є те, що він діє безперервно, а не запускається за допомогою додаткових апаратів. Це, безперечно, варто побачити!

Андріана КОФЕЛЬ,
студентка відділення журналістики.
Див. також: http://mediacenter.uz.ua/news/majтник_fuko_v_uzhnu_osoblivij/2013-09-18-83

ЗУСТРІЧІ

Владу – студентам!

У приміщенні читального залу гуртожитку №3 УжНУ відбулася зустріч комендантів усіх гуртожитків вишу, старост поверхів, їх заступників та керівників Студентської ради з директором Студмістечка Ужгородського національного університету Сергієм Соловйовим і головою профкому студентів вишу Андріаною Завадяк (див. фото). Ішлося про перевибори членів Студради в гуртожитках, а також старост поверхів і їх заступників. Були розроблені графіки виборів. Їх результати повідомлятимуть через оголошення в кожному з гуртожитків.

Марія ТУРЯНИЦЯ,
студентка відділення журналістики.

ІСТОРИЧНИЙ ПОГЛЯД

PER ASPERA — AD ASTRA!

3 історії зародження й розвитку Ужгородського національного університету

Продовження.
Початок у №№ 1 (147), 2 (148), 7 (153).

У кінці 40-х — на початку 50-х рр., незважаючи на тотальний дефіцит, університет продовжує успішно розвиватися завдяки колективному зусиллю всіх, хто мав стосунок до вишу. Наш заклад набирав авторитету, визнання. Виникають нові факультети: хімічний (1946) та фізико-математичний (1950). Із кожним роком зростає конкурс на всі підрозділи, що спонукало вже в 1947 р. відкрити заочну форму навчання на історичному та філологічному факультетах, а в 1950-му — на біологічному й фізико-математичному. 1952 р. при університеті відкрили аспірантуру з 12 спеціальностей.

50-ті рр. ХХ сторіччя виявилися стартовими перед потужним злетом у 60 — 70-ті. У цей період формували, виховували фахівців, яким долею судилося забезпечити подальший розвиток університету. Ідеться переважно про дітей тих закарпатців, котрі мріяли про виші і генами передали жагу до знань своїм нащадкам.

Навчання було понад усе. Уже перші випуски чотирьох факультетів стали настільки якісними, що могли служити джерелом для доукомплектування ще нестабільного викладацького складу всіх підрозділів. Для прикладу наведу біологічний факультет, на якому із 17 студентів першого випуску (1951 р.) 7 осіб залишилися на різних кафедрах.

У перші роки існування університету найбільших досягнень домоглася саме біофака. Із самого початку з'явився ряд чудових фахівців, які, до того ж, мали досвід організаторської роботи. Це, у першу чергу,

професор П.Ярошенко, доценти Х.Руденко, І.Коліушев, К.Фасулаті, В.Ткаченко, С.Сегеда. Розуміючи, що не обійтися без знавців флори й фауни новоприєданого до України Карпатського краю, влада залучала до роботи й місцевих фахівців. Так, на кафедрі ботаніки з'явилися В.Грбар, С.Тодор, на кафедрі ентомології — А.Гріц. Для факультету, тісно пов'язаного з довіллям, важливим заходом була організація опорних закладів — навчальних баз, експериментальних пунктів тощо. Уже 1946 р. поряд із біофаком, заклали ботанічний сад, а за 2 роки в с. М.Березний для проведення літніх навчально-польових практик починає функціонувати біобаза. На початку 50-х рр. на полонині Рівна побудували біобазу для виконання наукових досліджень із вивчення високогірної рослинності Карпат. Зоомузей при біофаці створили в 1946 р. на основі експонатів навчальних закладів Ужгорода й Мукачеве. Заклад регулярно поповнювали безцінними, унікальними екземплярами. Він і сьогодні входить до десятки кращиків у Європі.

Останні роки кінця 50-х — початку 60-х рр. відзначені значними змінами в житті всієї країни. Це був період відлиги. Зникли гнітюче почуття страху, недовіри, змінився морально-психологічний клімат суспільства. З другого боку — напружені міжнародні стосунки часів Холодної війни сприяють інтенсифікації розвитку фізики, яка на цей час стає дуже популярною. Серед викладачів фізичного факультету УжДУ з'являється група молодих учених, вихідців із провідних вишів країни. До них належали І.Запісочний, Ю.Ломсадзе, В.Шкода-Ульянов, Д.Чепур, М.Братійчук та ін. Поява цих науковців спричинила могутній

поштовх до розвитку різних наукових напрямків, зосереджених на кафедрах, що вже функціонували, та новостворених. Це був час появи й розвитку модерних галузей вітчизняної науки і їх технічних застосувань — фізики плазми й термоядерної енергетики, ядерної фізики, газової, квантової електроніки, плазмових і космічної фізики й астрофізики.

Справжній розквіт фізичного факультету, як і всього УжДУ, розпочався з призначенням ректором Д.Чепура. Його 15-річне перебування на цій посаді (1962 — 1977) — найяскравіший, найплідніший період в історії УжДУ.

Дмитро Венедиктович Чепур... Наша гордість і наш біль. Народився дітяч 1923 р. в селі Городище, що на Полтавщині. Навчання у виші перервала війна. Участь у партизанському русі на Хмельниччині відбилася на здоров'ї. Нагороджений за відвагу, але комісований, він у 1944 р. вступає на фізфак Київського держуніверситету. Трудова біографія, розпочата в КДУ старшим викладачем, знайшла продовження в Ужгородському університеті, куди молодий учений, разом із родиною приїхав у 1956 р. За короткий час Д.Чепур став кумиром студентів-фізиків, які одразу відчули його могутній інтелект, неординарність особистості. Кар'єра йшла стрімко вгору: старший викладач — завідувач кафедри — декан фізико-математичного факультету — проректор з навчальної роботи — ректор УжДУ. Кандидатську дисертацію захистив у 1959-му, докторську — 1970-го р. На відміну від трьох попередніх ректорів, Д.Чепур не був «спущений зверху» в ректорське крісло. Неперевершений талант організатора в поєднанні з

ОДНИМ ОБЗОРОМ

• **ВИДАННЯ** • Друком вийшли 30-й, ювілейний, «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Історія», присвячений світлій пам'яті педагога вищої школи й людини унікального наукового доробку Михайла Васильовича Трояна, а також 29-й випуск «Наукового вісника Ужгородського університету. Серія «Філологія. Соціальні комунікації», присвячений 75-літтю від дня народження Лідії Григорівни Голомб, відомого науковця, професора кафедри української літератури, яка відійшла у вічність у січні цього року.

• **УГОДИ** • Відтепер студенти УжНУ зможуть дослідити розвиток богословської науки під час проходження навчально-виробничої практики на базі Мукачівської православної єпархії. Таку угоду уклали ректор УжНУ, професор Федір Ващук та високопреосвященніший Феодор — архієпископ Мукачівський і Ужгородський.

Німецькі інвестори готові вкласти угоду для створення медичної університетської клініки на базі УжНУ. Після огляду будівель університету та оцінки стану медичної галузі на чергові відвідини делегація інвесторів привезла із собою проект самої угоди, у рамках якої університет отримає сучасну клінічну базу з новітнім обладнанням.

Ужгородський національний та Словацький (Братислава) медичний університети будуть обмінюватись досвідом. Такі угоди уклали ректори вишів. Співпраця спрямована на розвиток спільних навчальних та дослідницьких проектів. Студенти й викладачі зможуть проходити стажування, відвідувати конференції та семінари, що зміцнить прямі контакти й співпрацю між факультетами та інститутами, а також іншими науково-дослідними центрами.

Вероніка МОРОЗ,
студентка відділення журналістики.

• **КОНГРЕСИ** • УжНУ виступив співорганізатором II Міжнародного конгресу «Біомедицина в щелепнолицевій області» в Кошіце (Словаччина). Стоматологічний факультет представляв проректор з науково-педагогічної роботи нашого вишу, професор Ю.Перста. На форумі науковців упродовж роботи двох секцій було виголошено понад 80 доповідей.

• **ЗУСТРІЧІ** • Радник Президента України з міжнародних питань Володимир Зубанов поспілкувався зі студентами УжНУ, презентуючи загальнонаціональний патріотичний проект «Україна: Історія великого народу». Перший візит відбувся в Інституті економіки і міжнародних відносин. Учасники проаналізували позицію України на роздоріжжі Європи й Росії та обговорили варіанти майбутнього розвитку подій у країні. Основна мета проекту — об'єднати українців на основі знань із історії культури. На згадку про зустріч В.Зубанов подарував УжНУ книжки з вищезазначеного проекту.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
студентка відділення журналістики.

полегливий ректор знайшов в особі свого заступника надійну підтримку й рівновагу.

С.Кишко, будучи талановитим ученим і викладачем-професіоналом найвищого рівня, у силу обставин віддавав усього себе організації наукової роботи в УжДУ, яка в ті часи набула небаченого злету. Саме при Степанові Максимовичу почалася якісна зміна викладацького складу через підвищення показників досліджень. Працівники університету щорічно захищали по 5—6 докторських і 20—25 кандидатських дисертацій. За питомою вагою викладачів із науковими ступенями та званнями Ужгородський університет посів одне з перших місць серед вишів України. Саме в ці роки наша альма-матер отримала визнання одного з центрів науково-дослідної роботи в державі, стала місцем проведення всесоюзних і міжнародних форумів. Пожвавилася зв'язки із зарубіжними університетами, академічними інститутами.

Неймовірно, але факт, що за наявності солідного наукового доробку (близько 100 наукових статей) і високої посади, С.Кишко залишався кандидатом наук, доцентом. Навколо дітяч з його допомогою та підтримкою як гриби виростала численна армія докторів та кандидатів наук. Він, керівник, як велет недосягнуто височів над ними усіма, Богом нагороджений сильним духом, безмежною добротою, безкорисливістю, невідчужливою чесністю, порядністю! Степан Максимович був справжнім інтелігентом, наш незабутній крайнин, наш назавжди проректор із науки, який відійшов у вічність у 66 років, через 2 роки після того, як залишив свою посаду в УжДУ.

Кажуть, незамінних немає. Вони є, і в цьому трагедія, непоправність і біль втрати таких людей...

М.ЧУБІРКО,
доцент кафедри ботаніки.
Закінчення
в наступному номері.

УжНУ: здобутки і перспективи

Виступ ректора Ужгородського національного університету доктора технічних наук, професора Федора Ващука на урочистому зібранні з нагоди Дня знань в УжНУ

Новий навчальний рік — знаковий і переломний у житті Ужгородського національного університету. Знаковий, бо стане роком підготовки до відзначення 400-ліття вищої освіти Закарпаття й 70-ліття новітньої історії нашої альма-матер. Тому сьогодні значна увага приділяється відновленню традицій, творенню університетської естетики і символіки, становленню сучасного університетського історико-культурного середовища й ландшафту. Зокрема про це свідчить створення трьох музеїв — археологічного, історії університету, давньої книги, а також облаштування скверу імені покровительки студентства — святої Тетяни.

Новий навчальний рік ми вважаємо переломним на шляху до вищого статусу. Забезпечення відповідності УжНУ критеріям дослідницького університету — не просто стратегічна мета, а найбільша інвестиційна програма в освіту і науку Закарпаття останніх десятиліть. Здобуття дослідницького статусу — це близько 30 мільйонів гривень обов'язкових додаткових державних вкладень в університетську науку щороку замість 2—3. Зокрема в 2013 р. науковці університету виконують 28 тем із загальним обсягом фінансування 3,4 млн. грн.

В інвестиційному портфелі УжНУ є ряд масштабних проєктів. Найперше — на початку цього року опалювального сезону встановлюємо три потужні модульні котельні, завдяки чому університет заощадить щороку до 5 мільйонів гривень комунальних платежів. Але це проєкт середньої величини. Мегапроєкт — зведення університетської клініки з участю німецьких партнерів. Це проєкт крайового значення, бо фактично йдеться про іноземні інвестиції в економіку області в значному обсязі — 12 мільйонів євро.

Безумовно, такі плани амбіційні, але мусимо їх утілити. В УжНУ відкривається «друге дихання» в усьому, і це — беззаперечний факт. Загалом університет потребує негайно для відновлення інфраструктури та європеїзації своїх приміщень (а це понад 120 тисяч квадратних метрів) близько 140 мільйонів гривень. І ми спільними з обласною і міською владою зусиллями поступово приведемо їх до ладу. Зобов'язані це зробити, бо УжНУ є найбільшою на Закарпатті установою, а за бюджетом — як половина Ужгорода.

Наші освітні пріоритети залишаються незмінними. Вони ґрунтуються на засадничій ідеї про те, що університет існує для всебічної самореалізації студентів. Без них немає вишу. Не міністерство, не ректор, а студенти — роботодавці для всього науково-педагогічного й адміністративного персоналу. Мусимо так організувати навчальний процес, аби наша молода мала належні умови для навчання, проживання й відпочинку. У підсумку дипломовані випускники УжНУ повинні бути фаворитами на вітчизняному та європейському ринках праці.

Отже, шановні колеги, мусимо підвищити якість викладання всіх дисциплін та якість виконання всіх видів робіт у рамках навчальних планів. Адже тепер у суспільстві різко зростає попит саме на якісну освіту, про що свідчить тенденція значного впливу цього року випускників загальноосвітніх шкіл Закарпаття на навчання за кордон — у Словаччину, Угорщину, Чехію, Польщу, Німеччину, Австрію.

Ось чому на всіх напрямках і спеціальностях упродовж усіх років

навчання впроваджуємо інноваційну тріаду — поглиблене вивчення іноземних мов, якісне засвоєння інформаційних технологій, інтенсивні різнорівневі міжнародні зв'язки.

Щодо лінгвістичної підготовки. Кожен випускник УжНУ в перспективі повинен вільно володіти двома—трьома мовами. Йдеться не тільки про державну українську чи традиційні світові — англійську, німецьку, французьку, російську, а й мови сусідів — угорську, румунську, словацьку. Цього літа ми вперше провели набір на чеську мову. Жоден університет Центральної Європи не вивляє таку послідовну й системну зацікавленість до мов сусідніх народів.

В УжНУ працюють фахівці, котрі навчають дев'яти мовам. Прагнемо до них долучити принаймні ще три — польську, а також іспанську й китайську. Зрозуміло чому. Через етнічну й демографічну специфіку сучасного світу загалом і нашого регіону зокрема. Адже Закарпаття межує з Польщею, ось-ось відкривається прикордонний перехід, польські університети — наші конкуренти в регіоні в змаганні за абітурієнтів. Китай — одна з впливових країн світу. Китайська мова змагається з англійською за перше місце у світі за кількістю мовців — 1,2 мільярда осіб. Іспанською розмовляє півмільярда землян.

Якщо говорити про міжнародну діяльність Ужгородського національного університету, то потрібно мати на увазі три першочергові завдання — зростання чисельності іноземних студентів, неухильний розвиток програми подвійних дипломів, багатократне збільшення обсягу грантів, залучених у модернізацію університету.

УжНУ співпрацює з 70 партнерами із 17 країн, є відповідальним від України за освітньо-наукову взаємодію з придунайськими країнами. Міністерство освіти і науки України ставить перед нами підвищені завдання — бути взірцем інтеграції в європейський освітній простір, тому завершується організаційна робота щодо створення навчально-консультаційних представництв УжНУ в Угорщині, Румунії, Словаччині, Чехії. Передусім — у шести містах: Празі, Ілгаві, Скаліці, Кошиці, Пряшеві, Ниредьгазі.

Зараз одночасно з дипломом УжНУ в Центральноєвропейському університеті в Скаліці (Словаччина) можна здобути дипломи бакалавра й магістра зразка Євросоюзу з трьох спеціальностей — «Міжнародні відносини», «Екологічний менеджмент», «Навколишнє середовище». У минулому навчальному році такі дипломи магістрів отримали 9 наших випускників. У позамишловому — 15 вихованців Закарпатського державного університету. Мова нині про залучення до програми подвійних дипломів майже 1,5 тисячі студентів УжНУ. Складне завдання, але мусимо відкривати нові освітні горизонти.

Якісне засвоєння інформаційних технологій немислиме без новітнього обладнання, мультимедійних аудиторій, телекомунікаційних комплексів. Разом із тим плануємо розвивати дистанційну освіту, що нині дуже популярна в провідних країнах. У цьому ми зробили перший вагомий крок і, завдячуючи Центральноєвропейському університету (вельмишановна пані ректор Гайді Шварцова тут присутня), встановили в чотирьох приміщеннях сучасну телекомунікаційну техніку вартістю понад 500 тисяч євро. Таким чином УжНУ увійшов у спільний університетський простір п'яти держав — Великобританії, Словаччини, України, Литви, Росії, де встановлені аналогічні комплекси.

Телекомунікаційні мультимедійні комплекси Ужгородського національного університету найсучасніші в Україні. Вони дозволяють в онлайн-режимі проводити відеоконференції та лекції, з'єднуватися з аудиторією з відповідною технікою у будь-якій точці світу, здатні забезпечити синхронний переклад. Ми знаходимося в найбільшій залі університету, що має 750 посадкових місць. Тут встановлено спеціальний екран і найпотужнішу в Україні проєктористему дистанційного управління відеокамерами. Віднедавна, як у всіх європейських університетах, члени вченої ради УжНУ отримали можливість працювати в оновленому залі за єдиним овальним столом, із використанням сучасних технологій.

Протягом року за підтримки обласної влади ми подбали й про технологічне оновлення навчально-наукових підрозділів. Наприклад, фізичний факультет отримав від голови Закарпатської обласної державної адміністрації Олександра Ледиди демонстраційне обладнання для фізичного кабінету на суму 400 тисяч гривень. За цю допомогу колектив УжНУ складає Вам, Олександр Олександровичу, щире подяку!

Дуже багато сил протягом року збрали проблеми, пов'язані з відновленням інфраструктури університету, капітальними ремонтами багатьох будівель, оновленням навчальної бази. І це при тому, що коли приступили до роботи, у нас було реальних боргів на понад 9 мільйонів гривень. Проте нам удалося не тільки розраховуватися, а знайти й вкласти сукупно близько 14 мільйонів у розвиток освітньо-наукової матеріальної бази. Із них — 2,8 мільйона гривень — унесок Закарпатського державного університету, котрий наприкінці червня приєднався до УжНУ. Ще 2,5 мільйона гривень отримані як оплата за проживання в гуртожитках, вкладено в їх же розвиток. 6 млн. грн. (понад 500 тисяч євро) — згаданий телекомунікаційний дарунок Центральноєвропейського університету в Скаліці. 400 тисяч гривень — теж згадана вже допомога обласної влади (фізичний кабінет).

Інші кошти — понад 1 мільйон гривень — благодійницькі. Їх залучали активні й діяльні керівники — проректори, декани, завідувачі кафедр на ремонті приміщень, комп'ютерні класи, навчальне приладдя тощо. Так, за рік меценати вклали в ремонти будівель факультету здоров'я людини майже 200 тисяч гривень. Унаслідок цього аудиторний фонд підрозділу зріс на понад 200 квадратних метрів, встановлені енергозберігальні вікна, замінено опалювальну систему, відремонтовано стелі та стіни спортивної зали площею 1300 кв. м. Дивно, що доти 30 років тим спортзалом ніхто не журився.

До речі, коли проводимо, по суті, відновлення матеріальної бази УжНУ, то з гіркотою констатуємо, що той чи інший об'єкт відремонтовано вперше за 20 чи 30 років, як, наприклад, дах на обсерваторії чи десятки навчальних і побутових приміщень у різних корпусах.

Уперше за два десятиліття університетські гуртожитки, де проживає близько 4-х тисяч студентів, отримують друге життя. Як уже зазначалося, за рік у них вкладено 2,5 мільйона гривень. Причому кошти використано раціонально. Так, замінено 2 тисячі квадратних метрів покрівлі на 4-му гуртожитку за 175 тисяч гривень. У 2010 р. попереднє керівництво провело аналогічний ремонт на такій же площі з використанням таких же матеріалів, але за 300 тисяч гривень. Ми ж відремонтували на 125 тисяч гривень дешевше. Розумієте, про що мова.

Також у гуртожитках та інших будівлях ми замінили більше

1000 вікон і вітражів на сходах. Це дало відчутну економію електроенергії — на 20%. Крім того, у гуртожитках відремонтовано й укомплектовано 35 кухонь, 109 туалетів. Якщо раніше у 1-му, 2-му, 3-му гуртожитках працювало тільки 6 душових кабинок, то тепер діють усі 42-і. У 2-му гуртожитку відновлено затоплений багато років підвал.

Приступасмо до капітального ремонту помешкань студентів. У 4-му гуртожитку по сучасному відремонтовано 20 кімнат. На стадії підготовки проєкт монтажу системи сонячних вакуумних колекторів на спорткомплексі. До речі, завдяки керівництву факультету здоров'я людини плавальний басейн УжНУ за рік мінімізував збитки й став рентабельним. Тепер чекаємо від загальноуніверситетської кафедри фізичного виховання активних дій щодо реконструкції стадіону й прилеглих спортивних майданчиків.

Немає в університеті іншого вибору, як самому заробляти, а також просити від влади й бізнесу ресурси для модернізації своєї матеріально-технічної бази. Адже прагнемо негайно реалізувати масштабні проєкти, що стосуються реконструкції будівель хімічного, стоматологічного й медичного факультетів. Зокрема підготовлено проєкти, кошториси й програму реконструкції фасаду історичної будівлі медичного факультету УжНУ. Сподіваємося, що найближчим часом програму затвердить Закарпатська обласна рада.

Протягом року ми переймалися не тільки відновленням українозведеного господарства — ми творили науку й розширювали наші освітні можливості. Із гордістю зазначаємо, що Ужгородський національний університет, згідно з останніми даними міжнародної наукометричної бази даних «Scopus», піднявся з 10-го на 5-е місце серед провідних наукових центрів України.

У 2013 р. вчені й педагоги УжНУ опублікували 10 підручників та посібників із грифом Міністерства освіти і науки України, одержали 32 патенти на винаходи й корисні моделі.

Цього року співробітники університету захистили 1 докторську (Федір Гече) й 15 кандидатських дисертацій, а за плідну науково-педагогічну діяльність завідувач кафедри ентомології та збереження біорізноманіття Володимир Рошко указом Президента України Віктора Януковича нещодавно нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня.

Відродно зазначити, що протягом останніх півроку відновлено роботу 4 спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій, ще дві запрацюють у найближчі місяці.

Із допомогою обласної влади нам вдалося створити три навчально-методичні комплекси Ужгородського національного університету з Берегівським, Міжгірським, Хустським медичними коледжами. З одного боку, університет отримав стабільний потік абітурієнтів, а з другого — зростає якість освітніх послуг у вказаних коледжах.

За минулий навчальний рік в університеті проведено більше двох сотень виховних заходів, а саме: зустрічі з відомими науковцями, митцями, депутатами, представниками влади, мас-медіа, громадських організацій. Працює Центр студентського дозвілля «Ювентус», до послуг студентів і співробітників 18 спортивних майданчиків, більшість яких, що, правда, потребує реконструкції. Одночасно слід усіляко підтримувати й розвивати художню самодіяльність університету, зокрема хор «Боян».

Усі факультети мали тижні відкритих дверей, під час яких проведено величезну агітаційну роботу

серед абітурієнтів. Це відобразилося на безпрецедентному зростанні кількості заяв у приймальну комісію. Однак нема чого заспокоюватися. Нам потрібно проводити професійно-інформаційну роботу протягом усього року, особливо у віддаленій від Ужгорода гірській місцевості. Адже саме звідти йде значний відплив абітурієнтів за межі області.

Уперше за останні 20 років УжНУ серйозно заявив про себе на спортивній арені. Наші спортивні команди взяли участь у всеукраїнській універсіаді, де здобули залікові бали з пляжного волейболу, фехтування, регбі. Студентка Єлизавета Бан стала чемпіоном світу з паверліфтингу, а збірна УжНУ з американського футболу — чемпіоном України. В університеті функціонують секції з 24 видів спорту. Протягом навчального року пройшли турніри на Кубки деканів, викладацько-професорська спартакіада й студентський змагання, волейбольний турнір пам'яті ректора Володимира Сливки.

УжНУ є лідером серед університетів України з волонтерського руху. Зокрема ми створили класи точки доступу для осіб із вадами зору. Усього три вищі навчальні заклади України мають подібні об'єкти. Приємно також зазначити, що півтисячна «Студентська республіка», проведена в липні на базі студентського колективу УжНУ, у 2013-му увійшла до трійки найбільших в Україні.

Оптимістичні підсумки вступної кампанії. Такої популярності УжНУ серед вступників ще не було — маємо рекордні в історії університету 18,5 тисячі заяв. Ми відібрали найкращих за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями й спеціальностями. Середній конкурс заяв на місця державного замовлення склав у цілому 10 осіб на 1 місце. З огляду на заповнення ліцензійного обсягу, найпопулярніші спеціальності — «Лікувальна справа», «Стоматологія», «Фізична реабілітація», «Географія», «Промисловознавство».

Вступна кампанія була напруженою та проходила в умовах реорганізації УжНУ, приєднання до нього Закарпатського державного університету. Також перед її початком в університеті закінчився термін дії 83 ліцензій та сертифікатів. Потрібно було акредитувати 26 напрямів бакалаврату із 36 наявних, 57 спеціальностей із 84. Ми з честю отримали всі нові ліцензії та акредитаційні сертифікати. До того ж проліцензували 9 нових спеціальностей, зокрема «Державне управління», «Чеську мову й літературу», «Соціологію», а інтернатуру вперше за історію університету перевели в правове поле.

Університет зарахував на навчання найвищу за свою історію кількість абітурієнтів — майже 5000. Близько 2300 вступників потрапили на державне замовлення. Його ми виконали в повному обсязі за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями — «Молодший спеціаліст», «Бакалавр», «Спеціаліст», «Магістр».

Згадані показники сприятимуть не лише збереженню наявних робочих місць в університеті, а й розширенню науково-педагогічного персоналу. Наш заклад підтвердив, що повернувся до числа найпотужніших вишів України. Цього року у офіційному рейтингу Міністерства освіти і науки серед класичних університетів УжНУ за рік піднявся з 27-го місця на 12-е. Жоден університет настільки не покращив свої показники.

Наша мета на цей навчальний рік — потрапити в десятку провідних університетів України. Наша мета — здобуття статусу дослідницького вишу. Зробімо разом усе для того! Моя щира подяка всім Вам за самовіддану працю! За святом Вас! Успіхів та здоров'я всім! Нехай Господь допоможе нам у благородних справах!

ПОСТАТІ УЖНУ

Василь КОМЕНДАР: «Деколи я не знав, що таке відпочинок»

Інколи на життєвому шляху нам зустрічаються люди, спілкування з якими приносить одне задоволення. Більше того, за бесідою можна не помітити, як швидко промайнув час. Особливо якщо маєш справу з висококваліфікованим фахівцем та просто хорошою людиною. Ідеться про Василя Івановича Комендара — доктора біологічних наук, соросівського професора, академіка АНВШ, наукового керівника міжведомчої науково-дослідної лабораторії охорони природних екосистем (МНДЛОПЕ).

— **Василію Івановичу, чому вирішили займатися наукою на серйозному рівні?**

— У студентські роки дещо виділявся серед студентів. Це побачив завідувач кафедри Харитон Руденко. Улітку, коли викладачі відправлялися працювати на полонини, я, будучи третьокурсником, їхав разом із ними. За три роки в інституті ботаніки першим написав і захистив дисертацію. У рідний університет повернувся вже старшим викладачем. А через два роки довелося очолити аспірантуру. Тодішній ректор сказав, що оскільки я пройшов цю школу, то кому, як не мені, організувати її. Крім цього, звичайно, вів і наукову роботу, публікував статті. Перша книга, яку написав, присвячена лікарським рослинам Закарпаття. Цікавився зазначеною темою, оскільки дипломна робота стосувалася лікарських рослин. Через деякий час опублікував і друге видання книжки. Нещодавно вийшло й третє — «Лікарські рослини».

— **Яка тематика є пріоритетною у Вашій науковій діяльності?**

— Тема моєї кандидатської стосувалася рослинного покриву всього Чорногірського хребта. Уже в процесі дослідження рослинного покриву окреслилися проблеми, пов'язані з написанням докторської дисертації. Я взяв найцікавіші, так би мовити, найдинамічніші питання. Вивчав лісову рослинність криволісся, субальпійську й альпійську високогірну рослинність. Крім того, там є не тільки зональний, а й інтразональний розподіл рослинності — болота, луки, скельна флора. Усе це досліджував. І саме тоді було намічено тему докторської дисертації. Повернувшись на Закарпаття, одразу став до праці. Зрозуміло, що основна тема формувалася в процесі роботи, але тоді вибрав верхню межу лісу й криволісся, розташоване за ним та яке відіграє

важливу захисну функцію — проти-діє зсувам, повеням.

— **Над докторською дисертацією Ви працювали сімнадцять років. Звідки черпали енергію, аби завершити її?**

— Увесь згаданий вами час ходив на природу, зібрав величезний фактичний матеріал, частково публікував статті і мріяв, що все ж напишу монографію. Дисертацію робив ночами. Удома рідні мене не розуміли. Аби завершити працю, змушений був піти на три місяці в творчу відпустку. Та замість неї направили на курси підвищення кваліфікації. Потім були закиди щодо того, нібито я не повністю справляюся зі своїми обов'язками завідувача кафедри, не ходжу на полонину Рівну, де в нас знаходилися дослідні ділянки. Словом, відпустку довелося перенести. Закінчилося тим, що я виснажився вегетодистонією. Але, незважаючи на це, продовжував працювати. Відпустку потім усе ж дали, але на місяць. Захиститися прийшов із ліками та шприцями, побоюючися того, що знепритомнію. На щастя, обійшлося.

— **Так випустили монографію «Форпости гірських лісів»?**

— Для того, аби захистити докторську, потрібно було видати монографію. Думав: напишу її, якщо сподобається, то матиму докторську, а ні — піду іншим шляхом. Пригадую, коли написав книжку й приніс її в «Карпати», тодішній директор видавництва погодився надрукувати лише з поваги, бо там не передбачався випуск наукової літератури, але для мене зробили виняток. Однак зазначеному керівникові не подобалася занадто довга назва праці. Надійшла пропозиція придумати щось коротше, щоб двома-трьома словами повністю розкрити зміст. Нічого такого тоді в голову

не йшло. І тоді я подумав, що є пости, а є форпости. Цей термін досить таки вкоренився в науковій літературі.

— **Першим на Закарпатті Ви запровадили комплексне вивчення раритетних видів рослин Карпат на популяційному рівні. Як це визріло?**

— Поступово. Я став розвивати новий напрямок у біології. Один із моїх студентів узявся писати монографію. Я дав йому тему «Нарцис». Згодом за мою методикою цей молодший колега написав і захистив кандидатську дисертацію. Коли ми завершили дослідження про нарциси й подали його до Львівського інституту ботаніки, працю не захотіли приймати. У названому закладі не повірили, що лише по одній рослині можна написати цілу монографію. Це було новизною. Я радів тому й вирішив усе ж «проштовхнути» роботу. У відповідь нам сказали взяти ще кілька видів рідкісних рослин, однак ми ж «мали» тільки нарцис. Тоді вирішили трохи перефразувати тему й написали: «Рідкісні види рідкісних рослин». По суті ж, матеріал цілком стосувався тільки нарциса.

— **Крім власне наукової діяльності, Ви запам'яталися ще принаймні роботою в Закарпатському відділенні Товариства охорони природи України.**

— Справді, свого часу організував Закарпатське відділення Товариства охорони природи України і був його незмінним головою протягом п'ятнадцяти років. Займався проблемами охорони природи. На чергову сесію облвиконкому мене запросили як голову, аби виступив із проблемами, питаннями. А тоді саме Буштинський лісгосп дав згоду на вирубування букових пралісів в Угольсько-Широколужанському

масиві. Я й попросив слово, узяв таблицю букових лісів, показав сталактити (мінеральні утворення у вигляді стовпів, паль, пірамід, які звисають зі стелі печер або інших порожнин — прим. авт.), сталагміти (мінеральні утворення у вигляді стовпів, паль, пірамід, які підіймаються з підлоги печер або інших порожнин — прим. авт.). Кажу, у мене є інформація про те, що Буштинський лісгосп підготував план на вирубування унікальних букових пралісів, які виконують надзвичайно важливу захисну функцію. Крім того, там є печери, що приваблюють туристів з усього Радянського Союзу. Наполягав: потрібно заборонити будь-які вируби цих важливих заповідних зон. І насамкінець сказав, що зовсім не цінуємо кадри, котрі бережуть природу. Ось, наприклад, головний лісничий Усть-Чорнянського держлісгоспу заборонив вирубування пралісів, а Тячівський райком партії зняв фахівця з посади. Такі люди повинні працювати. Чому його не відстоює ні облвиконком, ні обком партії? Згодом лісничого відновили на посаді й поставили охорону на угольські печери. Я ж після завершення сесії вийшов у коридор. До мене підійшов тодішній директор обласного радіо й телебачення та запросив вести програму на екологічну тематику. Перший випуск пройшов на «ура». У результаті редактори стали випускати програму щомісяця.

— **То Ви — мені колега?**

— Так, я пропрацював ведучим програми еколубу «Шовкова косиця» протягом двадцяти років. В ефір вийшло більше ста програм. Звісно, щось схоже було на телебаченні, але ми весь час порушували проблемні питання. Так, у Королівському залізничному депо був жахливо забруднений ставок. Там загинула майже вся риба. Виїхали на місце, відзняли матеріал, написали текст, розкрили цю ситуацію. А вже за місяць водою стала чистішою, у ній почала з'являтися риба. Як наслідок, нам дякували. Я був задоволений тим, чим ми займалися, адже мали й результати роботи.

— **Свого часу Ви врятували Долину нарцисів від знищення. Як Вам це вдалося?**

— Редактор хустської газети надіслав мені телеграму, у якій йшлося про те, що голова колгоспу хоче переорати Долину нарцисів і зробити з неї травопільну систему, а райком партії дав на це дозвіл. Не міг із таким змиритися! Адже так довго вивчаю те місце й знаю, що йдеться про унікальний природний куточок. Завжди агітував людей, щоб берегли й не давали знищити Долину, адже тамтешні субальпійські рослини є свідками льодовикової епохи. На той час я опублікував чимало статей на

захист цього унікального ботаничного об'єкта. Голову колгоспу, який уже запустив до нарцисів 15 тракторів, зупинила анонімка в бюро партії. І ми завадили оранці. Правда, 50 м. переорали, але ще 256 метрів залишилося. Отак і врятував Долину нарцисів. Пізніше в одній з газет написали, що то не Долина нарцисів, а Комендарева лука. Я пишаюсь цим.

— **Вас упізнають і як автор біологічної добавки «Бальзам Комендара». Розкажіть, будь ласка, історію його створення.**

— У 1966 р. мене запросили до секретаря обкому партії Юрія Ільницького. Коли ввійшов у кабінет, то побачив на столі дві пляшечки з рідиною. Як виявилось, це був безалкогольний «Бальзам Кавказу». Секретар обкому мене спитав, чи можна виготовити щось подібне з наших, закарпатських рослин? Я відповів, що серед рослинного світу Карпат є близько 300 видів лікарських рослин, із яких можна виготовити не гірший, а можливо, навіть кращий напій. Головне, аби було фінансування. Із цим проблем не виникло, і я впродовж двадцяти років працював над створенням та удосконаленням бальзаму. Уже в другій половині вісімдесятих років зміг написати звіт і доповісти на вченій раді біофаку про виготовлення бальзаму та двох безалкогольних напоїв, які згодом пройшли випробування й отримали позитивне схвалення на дегустаційній комісії облспоживспілки. Бальзам пройшов через жорна різноманітних перевірок, випробувань поки його все ж вирішили випускати «у світ». За цю справу взялося товариство з обмеженою відповідальністю «Інтерарт». Спочатку напою дали назву «Бальзам ВІК (Василь Іванович Комендар)», але після висновків академіка А.Масюка зупинилися на іншому варіанті — «Бальзам Комендара».

Дивує, щоправда, метаморфоза, яка відбулася згодом. У магазинна поряд із «Бальзамом Комендара» з'явився інший — «Легенда Карпат». Довелося навіть судитися. Урешті-решт конкурента визнано фальсифікатом, бо його автори не мали патенту на випуск. До речі, колишній мій студент Василь Шафар, який став згодом дистриб'ютором «Бальзаму Комендара», після ґрунтовного хімічного аналізу його складу отримав дозвіл поставити червоний хрест на пляшечки з напоєм. Також розробив 10 коктейлів, в основу яких поклав «Бальзам Комендара». На них уже видано патенти.

— **Ви віддали науці більше шістдесяти років. Вважаєте себе трудоголіком?**

— Так, без сумніву. Деколи я не знав, що таке відпочинок. Працював і день, і ніч. Науці віддаєш багато що: час, сім'ю, здоров'я... Коли дисертацію писав, то непритомнів декілька разів. Коли ж вирішив написати книжку про лікарські рослини, то поставив для себе мету: хоча б одну годину на добу присвятити написанню цієї праці. Інакше б нічого не вийшло.

Вікторія ЧЕРНЯК,

студентка відділення журналістики.

НОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Геть утому, або Як не розчаруватися у виші з першої лекції

Міні-порадник для новачків

Що таке суворі будні студента, знає кожен, хто пройшов через реалії напруженого графіка та насиченого подіями життя університету. Знає кожен, окрім першокурсника.

Із власного досвіду (а це перші вересневі нескінченні дні навчання!) скажу: Здобувати вищу освіту вкрай важко, проте, безперечно, цікаво. І якщо з другим усе зрозуміло, бо все нове завжди захоплює, то як же бути з першим? Особисто я щойно повернулася з лекцій, лягаю спати, хоч їх на день тільки 3. Певно, причиною цього стало одразу декілька факторів. По-перше, слід чітко усвідомити, що університет — не школа, тож попрощайтесь з ілюзіями щодо поблажливості викладачів та більш-менш несерйозного ставлення до навчального процесу. А тому наберіться терпіння, сили волі: матеріалу багато, а часу обмаль. По-друге, правила вишу унеможливають запізнення,

що означає: здоровий сон неодмінно рятуватиме ваше становище. Це, до речі, допоможе також не заснути посеред лекції. Третью проблемою, із якою довелось зіштовхнутися, став просто неосяжний простір закладу. Аби знайти необхідну аудиторію, слід попінити, а старшокурсники відразу впізнавали новачків за їх розгубленим, блукаючим поглядом. Однак не слід упадати в паніку, бо саме з цим усе просто: зверніться до більш досвідчених і збережіть дорогий час. Найменшою, але все ж вагомою перешкодою став новий колектив. Кожна людина — закрита книга, а тому налагодити контакт буває важко. Тут теж усе у ваших руках: знайте, будьте ввічливими, виявляйте дружельність і не соромтеся. Знайти нових друзів та бути успішним студентом легко! Докладіть максимум зусиль — і навчання принесе вам одне задоволення.

Валерія ЛАДАНИ,

студентка відділення журналістики.

«Творите біографії свої, Не упускайте времени, ребята!»

УПрес-клубі молодого журналіста УжНУ «Медіаперспективи» вшанували пам'ять поета й прозаїка Едуарда Асадова. Він — принципово жагучий, самотній, вимогливий художник слова та життєрадісна людина. Уся його діяльність — боротьба, пошуки й знахідки. Із нагоди 90-річчя поета студенти першого курсу провели літературний вечір.

Свято розпочалося зі вступного слова завідувача кафедри журналістики Юрія Бідзілі. Він щиро привітав усіх гостей заходу з першим засіданням прес-клубу в цьому навчальному році та побажав «першачкам» успіхів, натхнення, не втрачати своєї індивідуальності та романтичності. Відтак слово взяв академічний Володимир Тарасюк. Він зазначив: основною метою заходу було знайомство колективу з новими студентами, а також привідом послужило 90-річчя видатного російського радянського поета, творчість якого наскрізь публіцистична, а тому стане в нагоді й молодим журналістам.

Про свій перший досвід виступу в новій університетській сім'ї поділилась першокурсниця Ніколетта Бокшан: «Чесно кажучи, ми одразу з цікавістю прийняли пропозицію-ініціативу нашого куратора Володимира Юрійовича, і вже наступного дня кожен запропонував вірш для декламування, який найбільше сподобався. Для нас такий захід — важливий, адже на факультеті й безпосередньо на відділенні ми новачки, тому хотілося проявити себе якнайкраще,

щоб нас помітили та відзначили. Звичайно, не обійшлося без хвилювань, адже не хотіли зіпсувати свою репутацію й тим більше підставити нашого вельмишановного академічного наставника. Усі вклали частинку себе в цей захід. Враження — дуже хороші, емоції переповнюють, адже кожен із моїх одногрупників підібрав тематику до душі».

Протягом невеличкого свята першокурсники знайомили присутніх із творами поета, особливостями його біографії. Е.Асадов писав так, що під час декламування його віршів слухачі переживали кожен рядок разом із письменником. Андріана Якубик, студентка першого курсу, зазначила: «Для нас цей літературний вечір був не просто можливістю продекламувати вірші геніального Асадова, а й шансом ближче познайомитися з відділенням журналістики та його викладачами. Кожен із нас мав на меті проявити себе як творчу та ініціативну особистість, і я думаю, нам це вдалося».

На завершення Галина Шумицька, в. о. декана філологічного факультету, подякувала всім учасникам і присутнім за проведення та організацію літературного заходу. Теплі слова на адресу першокурсників пролунали і з вуст викладача російського відділення Марти Демчик, котра теж завітала на вечір.

Отже, свято вдалося, тож вітаємо першокурсників із успішно проведеним дебютним заходом! Хочеться їм услід за Е.Асадовим побажати: «Творите біографії свої, Не упускайте времени, ребята!»

Мирослава ВЕРБИЩУК,
Христина ГОЗДА,

координатори прес-клубу,

Олена ГАНЗЕЛ (фото),

студентки відділення журналістики.

МАЛОВІДОМЕ МИСТЕЦТВО

Кардістрі

Більшість навіть не знає, що це таке, кардістрі. Між тим ідеться про маніпуляцію картами (від англ. «cardistry», «card» — карти, «artistry» — мистецтво).

Заняття досить важке — потребує стабільних тренувань. Це мистецтво впливає на моторику рук, але щоб краще її розвинути, потрібно також розминати пальці рук різними вправами.

Кардістрі досить популярне в ряді країн світу. Найбільше ж розвинене в США, де й було засновано. Дедалі популярнішим

воно стає і в Україні. Щоб здобути успіх у цьому мистецтві, необхідно мати бажання й час для навчання різних флорішів*. Шкіл або гуртків, де можуть такого навчити, немає. Тому ті, кого дійсно зацікавило кардістрі, повинні навчатися практично самостійно. Це цілком реально, адже я, наприклад, особисто не легким шляхом дійшов до певних звершень у зазначеній справі, і вона посіла не останнє місце в моєму житті.

*Флоріш — артистичні рухи колодою карт.

Владислав ЧИЖИЧ,

студент відділення журналістики.

ФЕСТИВАЛИ

«Мій рідний край» очима нашого члена журі

ВУжгороді на базі Закарпатської ОДТРК «Тиса-1» пройшов XV міжнародний фестиваль теле- та радіопрограм для національних меншин «Мій рідний край». Його переможцями стали тележурналісти з Угорщини, Румунії й Херсона. Конкурсні роботи оцінював і завідувач кафедри журналістики УжНУ, професор Юрій БІДЗІЛА.

Наш фахівець уже не вперше брав участь у визначенні кращих програм фестивалю. Виконувати обов'язки було порівняно нескладно, адже творчі проекти титрувалися, до того ж працювали перекладачі, та й, наприклад, угорську Юрій Михайлович розуміє.

Загалом, на думку Ю.Бідзілі, фестиваль пройшов на високому рівні; відчувається, що неабияких зусиль доклали організатори. Тим паче, що їм доводилося працювати й у режимі прямого ефіру.

Також Юрій Михайлович до-

дав, що закордонні журналісти серйозно готуються до фестивалю, спеціально під нього знімають стрічки, тому й заслужено перемогли. У майбутньому ж керманіч кафедри планує залучити до конкурсних робіт і проекти студентів відділення журналістики, які цього року вже мали можливість спостерігати за перебігом заходу. Безпосередня ж участь у заході слугувала б нашої молоді хорошим стимулом і практикою, адже вдалося б послідувати за досвідченими колегами та набутти важливого досвіду.

ОПЕРНЕ МИСТЕЦТВО

Першу в Ужгороді оперу поставили в стінах облдержадміністрації

Два дні на Закарпатті тривав справжній культурний бум. У Мукачеві відбулася небачена досі прем'єра — уперше на теренах краю поставили оперу геніального Джузеппе Верді «La Traviata».

Публіка протягом двох годин насолоджувалася співом лауреатів багатьох міжнародних конкурсів: Мар'яни Гаврилко-Лазур, Ігора Строїна (Україна — Італія), Віктора Мошшані (соліст Угорського на-

ціонального оперного театру), заслуженої артистка України Оксани Хархаліс-Льницької. Також солістами були й Норберт Антоні, Роман Савчур та Михайло Подкопаєв. Окрім цього, у постановці задіяли добре відомий закарпатцям академічний хор «Cantus» (художній керівник — народний артист України Еміл Сокач). Усе вокальне дійство супроводжувала гра симфонічного оркестру під керівництвом Олени Королєнко. Родзинкою дійства став виступ студії сучасного танцю «Бліц», що додав колориту та розмаїття в двогодинне культурне

свято пристрасним танцем іспанських циганок та матадорів.

День потому оперу «La Traviata» побачив і Ужгород. Проте якщо традиційно вона проходить у театрі, то цього разу локацію обрали досить незвичну — будівлю ОДА. В приміщенні адміністрації, аби насолодитися творінням Д.Верді, зібралось 240 представників політичної та бізнесової еліти краю.

Загалом культурну акцію приурочили до святкування 200-річчя від дня народження композитора.

Вікторія КОПЧА,

студентка відділення журналістики.

СПІВПРАЦЯ

УжНУ допомагає закарпатській міліції вивчати історію рідного краю

Набутими знаннями працівники патрульної служби, внутрішніх військ, ДАІ за потреби ділитимуться з туристами, із якими контактуватимуть на вулицях закарпатських міст і сіл.

«Закарпаття — прикордонний край, що межує з чотирма європейськими державами. Область щороку приваблює тисячі туристів-іноземців та гостей з інших регіонів України. А до кого гість звернеться, якщо йому необхідно дістатися на потрібну вулицю, до певного об'єкта чи дізнатися про його історію? До працівника державтоінспекції на дорозі або

до патрульного на вулиці. Тож виникає закономірна потреба, аби самі правоохоронці достатньою мірою знали історію свого краю й ділилися набутими знаннями з гостями», — зазначив очільник закарпатської міліції, генерал-майор Василь Варцаба.

Віднедавна щотижня провідні науковці Закарпаття проводять безкоштовні екскурсії в центрі Ужгорода для гостей міста. Керівництво закарпатської міліції запропонувало навчати історії рідного краю й правоохоронців. Тим паче, що в УМВС восени розпочався новий навчальний рік у плані професійної підготовки.

Днями проректор УжНУ Федір Шандор прочитав лекцію в Ужго-

родському міськвідділі міліції на тему: «Історія рідного краю», а вже наступного дня провів пізнавальну екскурсію центральною частиною обласного центру для півотної патрульних і солдатів місцевого батальйону внутрішніх військ.

Під час екскурсії міліціонери дізналися про історичне минуле знаменитих об'єктів центральної частини Ужгорода та пов'язані з ними цікаві факти.

Аналогічні екскурсії та лекції науковці проводимуть і в інших міськрайонах закарпатської міліції. Набутими знаннями правоохоронці радо ділитимуться з гостями краю.

СЗГ УМВС України

в Закарпатській області.

ГУМОРЕСКИ

Марійчина заздрість

Це було давним давно:
Я ходив до школи.
Про комп'ютери й кіно,
Не було і мови,
Про новини на селі

Завжди в курсі «Хвеськи»,
«Галю» слухали не всі,
Люди лем шляхетні.
А для нас, дітей, учитель —
Був найкращий друг.
І про мудрість, що є в книжці,
Чули з його вуст.

Захотів я стати чемним

І культурним, звісно,

Надоїло бути темним,

Бо знання — це світло!

Полистав я товсту книгу...

Полистав і другу...

І мені якраз приснилось,

Ким я скоро буду...

На селі як мене люди

Будуть поважати,

Яку честь і шану всюди

Мають нянько й мати.

Як про мене у «новинці»

Пишуть все Ремітській,

А пізніше на світліні —

Я вже в пресі світській...

Скільки щастя це тривало,

Не збагну ніколи,

Бо як півень загорланів —

Я пішов до школи.

Як спитав нас всіх учитель,

Хто читати любить,

Догори підняв я руку

І став вихвалитись...

— Ти мене потішив, друже!

Молодець, Андрійку!

— Ну то й що, розумний дуже, —

заздрила Марійка.

— Ну, вже зараз тобі слово, —

Пербив наставник. —

Що дізнався ти нового,

Поділися з нами.

— Це кінець! — Я встиг збагнути.

Занімів, мов риба,

А могло не так все бути...

Це в Марічці хоба!

Юліанна ВОРОНИЧ,

студентка відділення журналістики

аочної форми навчання.

ПЕРШІ ВРАЖЕННЯ

...Навіть види з вікна надихають

Кожного року хтось іде, а хтось приходить. Це відбувається і в університетському житті. Студенти ділилися своїми враженнями, і емоції в них були найрізноманітніші: «дуже подобається група», «цікаві лекції», «викладачі підтримують». А один студент російської філології зізнався: «О Боже! Я не думав, що буде так важко вчитися!»

Попри це всі задоволені тим, що стали студентами УжНУ. Навіть види з вікна надихають навчатися: адже як тільки побачиш панораму Ужгорода, хочеться стати якоюсь вагомою частинкою в суспільному житті.

Кажуть, що студентські роки найкращі, і саме в університетський період ми знаходимо справжніх друзів. У кожного в серці живе на це надія. І як писав відомий російський поет Едуард Асадов: «Все то, что прочим людям невозможно, Студенту — наплевать и ерунда!»

Марія ЗЕЛІНСКА,

студентка відділення журналістики.

РОВЕСНИК

Каміла ШЕВЕРЯ: «Шкода, що доба — це лише 24 години!»

Успішно складена сесія — мрія кожного студента, а ось здатність заповнювати «заліковку» лише п'ятірками впродовж усього періоду навчання можна вважати суперсилою, котру опановують лише единиці. Саме таким умінням досконало володіє студентка 4 курсу Інституту економіки і міжнародних відносин УжНУ Каміла ШЕВЕРЯ.

Окрім того, що ця дівчина — голова профбюро свого підрозділу, вона активно долучається до організації життя університету та ще й утілює в реальність дитячу мрію, адже заочно здобуває ще одну спеціальність. Така завантаженість не заважає другий рік поспіль брати участь у Параді наречених, малювати портрети на замовлення та приділяти час спілкуванню з друзями.

Я зустрілася з К.Шеверею. Вона з радістю поділилася своїми таємницями успіху.

— Каміло, як ти поєднуєш навчання у двох вишах та ще й активну роботу в профспільці?

— Я просто роблю те, що люблю (усміхається). Ще на першому курсі зрозуміла, що хочу не просто вчитися, а й активно займатися організацією життя власного факультету та університету загалом. Тож вирішила спробувати себе в ролі громадського декана, але, на жаль, це місце було зайняте. Тоді мені запропонували посаду заступника голови профбюро і я відразу ж прийнялася до роботи — саме йшла підготовка до «Містера УжНУ-2010». А обов'язки голови профбюро виконую лише з минулого року.

Малювання стало моїм хобі, яке розпочалося у віці... 2—3 років зі смішних і незграбних карлукочок у ролі змій. Потім батьки віддали

мене в гурток. Закінчивши школу, я вирішила розвиватися далі, тому сконцентрувалася на живописі.

Коли ж вибирала майбутню спеціальність, то дуже вагалася. Не хотіла, аби професія обмежувала мене в чомусь. Уявляла себе і психологом, і маркетологом, і менеджером. Та найголовнішим критерієм для мене було і завжди є живе спілкування з людьми, а не з машинами або комп'ютерами в офісі. Тому вибрала «Міжнародні відносини» і зараз ні про що не шкодую.

— Тобі дуже добре вдається те, що ти робиш, адже в УжНУ третій рік поспіль отримуєш виключно п'ятірки. Чи важко від першого курсу підтримувати статус абсолютної відмінниці?

— Ну, не абсолютної, бо під час першої сесії отримала четвертку з історії України. Але ще з дитинства батьки прищепили любов до знань, і я завжди пам'ятала, що повинна добре вчитися в школі, здобути золоту медаль, якнайкраще скласти ЗНО. Тому коли вступала, вже тоді знала: хочу вчитися на «відмінно». Деколи

однокурсники не розуміли мене, адже навіть із 85-ма балами я йду перескладати на 90. Багатьох це дивувало, але нині всі вже звикли. До речі, не лише я в групі вчуся добре: у нас завжди була здорова конкуренція, адже для вступу в магістратуру потрібно мати не лише хороші знання, а й високі бали.

— Іноді за день буває безліч справ і випадково про щось можна забути. Чи користуєшся нотатником для записів?

— Колись, на першому курсі, у мене був цілий записничок, і я складала план на кожен день. Але потім зрозуміла, що виникає чимало непередбачуваних обставин, і в будь-який момент може пролунати дзвінок, який абсолютно змінює увесь мій розклад. Тому я залишила цю ідею й зараз просто знаю, де й коли мені потрібно бути, або ж підлаштовуюсь під ту чи іншу ситуацію.

Іноді трапляється, що не встигаю все зробити й засинаю просто над підручниками. У таких випадках лягаю спати з вірою у те, що все складеться добре, а зранку вже і малюється краще, і матеріал швидше вчиться (усміхається). Звичайно, завжди намагаюся впливати на своє життя, але, думаю, іноді варто просто плити за течією, і вона призведе

до хороших результатів. Адже я ж таки не байдкую.

— Із таким шаленим ритмом життя, напевно, важко знайти час для себе. Чим любиш займатися тоді, коли випадає трохи вільного часу?

— Навчаючись на двох факультетах, працюю в профкомі, тому вільного часу надзвичайно мало. Але коли він усе ж з'являється, намагаюся витратити його на спілкування з друзями. Аби краще пізнати близьких і знайомих, малюю їхні портрети, адже за рисами обличчя ховається чимало цікавої й невідомої інформації. Іноді працюю на замовлення, однак найчастіше просто дарую власні роботи друзям. Люблю залишатися наодинці з книжками: читаю Дена Брауна й останнім часом пристрасилася до творів молодого ірландського письменника Сесилії Архен. Також допомагаю мамі вдома з ремонтом і придумую дизайн кімнати молодшої сестрички. А ще хотіла б почати розмальовувати весільні келихи й дарувати їх своїм друзям і знайомим...

Планів надзвичайно багато, і шкода, що доба — це лише 24 години!

Розмовляла Анна МАЛАХОВА,

студентка відділення журналістики.

ВИБІР

Галицький феномен,

або Як юнаки й дівчата із сусідньої нам області стали закарпатськими студентами

Пам'ятаю, як ще зовсім недавно ділилася з друзями яскравими враженнями від початку навчання в іншій області, порівнянням закарпатських і галицьких людей, традицій, діалектів. Рік минув непомітно. Навчальні лави Ужгородського національного університету поповнилися новими студентами-першокурсниками, багато з яких — жителі Львівщини. Не могла не скористатися нагодою дізнатися думки та враження своїх земляків від нового міста та вишу, а також причину, яка вплинула на їхній вибір.

Слід зазначити, на що зважають абітурієнти під час вибору вищого навчального закладу. Перше, чим вони керуються, — державне замовлення. Студентка Оксана Денис, яка опановує фармацію, розповідає: «Вирішальним чинником, що вплинуло на мій вибір, були державні місця на моєму факультеті, які в цілій Україні є лише в УжНУ. Крім того, як на мене, наш університет — престижне місце для здобуття вищої медичної освіти. Я помітила, що викладачі лояльно (у хорошому розумінні цього

слова) ставляться до своїх студентів. Особливо сподобалася моя група. Одногрупники дуже відкриті, тому з ними не важко було знайти спільну мову». Дівчина захоплюється новим містом і закарпатськими краєвидами: «Я переконалася, що Ужгород — це справді маленький Париж, як його називають. А відстань, яка спочатку трішки лякала, компенсується надзвичайно красивими карпатськими пейзажами, якими маю змогу милуватися дорогою».

Ще одна студентка-першокурсниця медичного факультету

Олена Дурда зізнається: «Як би банально це не звучало, та на мій вибір вплинула мама. Коли я приїхала в Ужгород, він мені дуже сподобався. І зараз, чесно кажучи, чим більше часу тут проводжу, тим більше захокуюсь у місцеву красу: і в романтичну набережну, і в річку, над якою стоїть це мальовниче місто. Вагомою його прикрасою є його привітні жителі. Щодо самого університету, то серед викладачів — багато професорів, докторів наук, котрі забезпечують високий рівень навчання. Тому я не шкодую, що обрала УжНУ».

Престиж Ужгородського національного університету вплинув на рішення студентки Інституту іноземної філології (колишнього ФРГФу) Марти Подолук: «УжНУ посідає одне з найвагоміших місць в Україні серед вишів. Знайомі студенти заявляють, що це некорумповане місце для здобуття освіти, що, як на мене, теж є дуже важливо. Присмне враження справили викладачі, які зі всіх сил намагаються підібрати найкращий матеріал, що був би цікавим для вивчення. Особливу подяку хотілося висловити організаторам святкового концерту, присвяченого Дню знань. Дуже потішив такий теплий прийом у дружню університетську родину. Щодо мого пристосування до нового міста, а також життя в гуртожитку, то проблем не виникло. Хоч умови в студмістечку не такі, як удома, та дружня атмосфера й майстерні руки творять дива й перекивають усі недоліки. Дещо збентежила мова, але завдяки закарпатській сусідці по кімнаті потроху звикаю до місцевого колориту».

Своїми враженнями та думками радо поділилися й студентки-інженери. Володимир Стеблій (ІТФ) зізнається: «УжНУ мені порадили як один із престижних університетів України. Приїхавши сюди, зрозумів, що Ужгород — красиве та спокійне місто. Як на мене, така атмосфера краща, ніж у гамірному мегаполісі. Тим паче тут навчається моя сестра, а також багато знайомих зі Львівщини, які часто складають компанію по дорозі додому. З першого навчального дня зрозумів, що рівень навчання в університеті набагато вищий, ніж у школі. Потроху звикаю до більших навантажень. Помітив, що вже перші тижні студентського життя роблять нас відповідальнішими та серйознішими».

Мирон Паньків (ІТФ), своєю чергою, розповідає: «В Ужгороді живуть мої родичі, котрі порекомендували університет. Добре, що навчання проводиться переважно в невеликих аудиторіях, бо це сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Враження від міста позитивні: особливо подобається центральна частина, яка нагадує стародавнє європейське містечко. Щодо гуртожитку, мені трохи важко звикати до його умов, але тишеть те, що із сусідами по кімнаті легко знайшов спільну мову, адже всі ми — зі Львівської області, крім того, ще й студенти одного факультету».

А ось Юрія Киричінського (ІТФ) в Ужгород привело кохання. Хлопець зізнається: «На те, щоб обрати це місто, був ряд причин, проте найголовнішою з них стала моя дівчина Тетяна. Присмне було усвідомлювати, що в незнайомому місті матиму близьку мені людину, яка завжди підтримає. Зараз розумію, що зробив правильний вибір, бо кохання надихає. І на навчання зокрема».

Як бачимо, теперішні студенти, які родом зі Львівщини, послугували різними причинами при виборі нашого університету, незважаючи на відстань, що становить понад дві сотні кілометрів. Слід зазначити, що серед студентів УжНУ є також чимало жителів з інших областей України, зокрема з Івано-Франківської, Вінницької, Хмельницької, Дніпропетровської, Чернівецької тощо. Це свідчить про те, що навчання в Ужгородському національному університеті набуває всеукраїнського масштабу. І доводить лозунг на білбордах міста: «Від найбільшого в краї — до найкращого в Україні».

Юлія МЕДЮХ,

студентка відділення журналістики.

НОВИЙ СТАРИЙ РОЗКЛАД

Поїсти, поспати, поспілкуватися та врятувати світ за 5 хвилин

Повернувшись на навчання, Марина* збагнула, що поки вона досягала Нірвани на морському березі, в університеті відбулися певні реформи. Знову запровадили вже порослу биллям п'ятихвилинку між півпарами. На щастя, Марина була такою дівчиною, що і Гордіїв вузол переріже, і Рубікон перейде, та ще й Сізіфів камінь на гору затагне. Отож звикнути, гадала вона, буде, мов два на два. Проте не так все сталося, як гадалося.

Після тижня «стаханівської» праці на інтелектуальній ниві розумничка Марина зробила такий висновок: усе в цьому світі відносне. П'ятихвилинна перерва, зокрема, хороша тим, що дає простір шкільній ностальгії, коли після кожних 45 хвилин можна було сміливо йти шукати вітру в полі. З'явився час і для додаткових обідів, і для сну, і для спілкування. Однак прагматична Марина не могла дозволити собі настільки поверхневої оцінки.

Адже, приміром, за такого розпорядку студенти почали частіше записуватися на пари. Звісно, «людина-студент» більш епічна, ніж супермен, але навіть вона неспроможна вистояти кілометрову чергу в буфеті/ до кавового апарату/ у вбиральню за якусь жалюгідну п'ятірку хвилин. До того ж велика кількість студентів почала використовувати міні-відпочинок як привід піти на перекур, що, певне, позитивно відобразиться на їх емоційному стані, але негативно — на фізичному. Навряд Алісове блукання в нетрях знань дозволить нашим студентам набрати

зайву вагу, але їхнім гаманцям варто поберігтися, адже кожна перерва тепер — потенційний ланч. А за день їх може бути й п'ять, а може й сім...

Та нехай гіпотетична Марина поки відійде у тінь, а ми дізнаємося, чим же зазвичай займаються студенти ці «п'ять митей щастя».

Картина виявилася неочікувано збалансованою у своїх відтинках. З'ясувалося: 10% студентів використовують відведений час, щоб поїсти; така сама кількість вирушає в гості до Морфея. Удвічі більше молодих людей віддали перевагу живому спілкуванню, 22% не можуть усидіти на місці та влаштовують своєрідні походи вздовж і поперек коридорів або ж виходять на вулицю. 18% найвищою цінністю вважають пунктуальність, тож порядно відсиджуються в аудиторіях, аби ненароком не стати черговою причиною

викладацького головного болю. 4% наших спудеїв — очевидні меломани, аналогічний відсоток — постійні жителі «ВКонтакте» та зразкові інтелектуали, які не втримуються, аби у вільну хвилину не зайняти свій мозок читанням. 8% не втрачають нагоди припудрити носика у вбиральні. Загальна кількість опитаних становить 100 осіб.

Яка реакція на появу п'ятихвилини перерви?

Мирoslava ЖАБЕИ, філологічний факультет, II курс:

«Спочатку я розгубилася, адже не мала уявлення, що представляє собою ця мініатюрна перерва. Однак минув місяць, і тепер я відчуваю себе не тільки задоволеною, а й навіть захопленою. Якщо розмірковувати у відсотковому відношенні, ставлюся до цього нововведення на 98% позитивно і лише на 2 відсотки негативно. Завдяки додатковому

вільному часу почала більше спілкуватися з друзями. До того ж кожна перерва для мене — священний час для відпочинку мозку й руки, а ще — спосіб відійти від стресу після особливо складних дисциплін. Мені хіба шкода, що навчальний день став довшим. А ще, зізнаюся, через раптову перерву часом втрачаю азарт. Тобто буває таке, що можу забути тему заняття й знову зосередитися вдається не одразу».

Надія ТЕТЕРЯ, біологічний факультет, III курс:

«Мені є з чим порівнювати, тож повернення до п'ятихвилини не схвалюю. Через теперішній розклад у стінах університету доводиться проводити значно більше часу, ніж торік. Зараз у нас загалом по 4 пари на день, але це за умови, що розклад ще не стабільний. Тож у майбутньому можуть поставити їх і по 5, і по 6. Таким чином, у гуртожиток я повертатимусь у кращому випадку о 16.45, а взимку у цей час уже непроглядна темінь. Та й самостійно вивчити треба багато, а я ж після такого робочого дня — ні жива, ні мертва... 5 хвилин для мене пролітають за одну мить, навіть у коридор не встигаю вийти. До того ж часом викладачі не встигають вчитати весь матеріал за офіційну пару, тому короткочасним перепочинком доводиться нехтувати. Хоч є й інший бік медалі, адже з'являється можливість краще показати себе на модулях, які відповідно збільшаться у тривалості».

Як бачимо, погляди на «реформу» різняться, однак, як відомо, час лікує. І навіть ті студенти, які колись що сприймають «новий порядок» песимістично, зуміють із часом адаптуватися та «поплисти течією».

Принаймні наша Марина точно зможе.

**ім'я вибрано навмання.*

Елізавета ЗЕЛЕНЮК,
студентка відділення журналістики.

ОПИТУВАННЯ

А ви збагачуєте свій кругозір?

Студентське життя складається не лише із сірих буднів і навчальних підручників. У вільний час юнаки та дівчата полюбують читати різні газети, журнали, інтернет-видання. Це розширює кругозір, дає найнеобхідніше, зокрема можливість бути в курсі найважливіших подій України та світу, збагачує словниковий запас.

Я вирішила дізнатися, що саме читають сучасні студентки, яку корисну пораду вони б дали з цього приводу. Ось якими виявилися враження.

Юлія ІГНАТЬО навчається на п'ятому курсі хімічного факультету. Любить дізнаватися новини, які стосуються якихось

нових відкриттів та дослідів:

— Я люблю читати в основному журнали та інтернет-видання, іноді газети. Там є чимало корисної та цікавої інформації на будь-який смак. Це такі видання, як журнал «Кореспондент», інтернет-видання «Доба» та газета «Фест». Сьогодні рідко

молодь дійсно цікавиться новинами та іншою інформацією, тому моя порада: вибрати собі декілька видань та черпати з них багато корисного для збагачення власного кругозору.

Мар'яна ЗВОНАР, студентка другого курсу філологічного факультету, відділення української мови та літератури, із дитинства любить читати різні журнали та газети, тому що дізнається багато цікавого для себе:

— На мою думку, сучасна молодь зараз читає «Науковий вісник», який видається в УжНУ, а також інтернет-видання «РІО». Також полюбують читати газету, «Нове життя». Я б порадила молоді більше черпати інформації, збагачувати свої знання й бути в курсі важливих подій країни.

Мирoslava ЖАБЕИ, студентка другого курсу філологічного факультету. Їй подобаються комунікабельні люди, та позитивні:

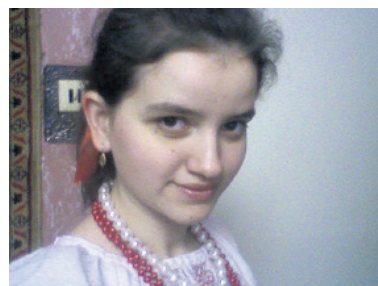
— Думаю, зараз досить популярні видання, які всебічно висвітлюють соціальне життя. Для мене — це: газета «Верховина», що в Міжгірському районі,

часописи «Експрес» та «Новини Закарпаття». Тут є чимало цікавої інформації, яка збагачує духовний світ людини та висвітлює стан багатьох речей у сучасному розумінні.

ОКСАНА КІКЕШІ вчиться теж на другому курсі філологічного факультету, відділення української мови та літератури. Позитивна та життєрадісна, любить комунікабельних людей, передплачує різні корисні видання.

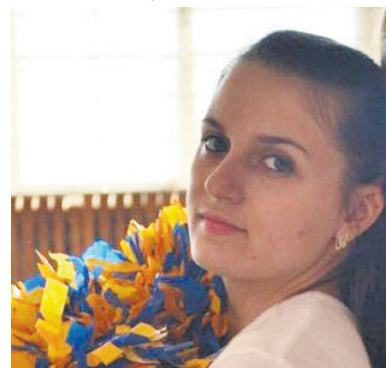
— Вважаю, що зараз більше популярні інтернет-видання. Їм та журналам дещо поступаються газети. Я, зокрема, люблю читати журнали «Українська мова», «Однокласник» — тут

можна знайти цікаві твори й вірші. Моя порада молоді: під лежачий камінь вода не тече, тому щоб досягти чогось, потрібно постійно збагачувати й оновлювати знання.

Вікторія ФЕЄР, студентка факультету здоров'я людини цікавиться новинами про світ й віддає перевагу спортивним журналам.

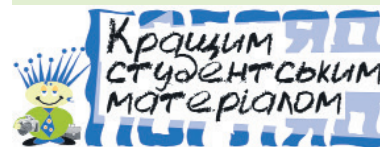
— На мою думку, сьогодні газети та журнали вже не такі

актуальні, як колись, адже конкуренцію виграє Інтернет, насамперед соціальні мережі та різні інформаційні сайти. Незважаючи на це, читаю журнал «Олімпійська арена» та інтернет-версію «РІО». Порадила б студентам більше дізнаватися, читати газети та журнали, щоб бути обізнаними в різних напрямках, бути в курсі подій країни й світу, адже в Інтернеті не завжди можна знайти те, що часом шукаємо.

Як бачимо, у кожного свої думки, але незаперечним є одне: читати потрібно. Тому не забувайте про це, збагачуйте новинами й знаннями, щоб не відставати від життя!

Лілія БИЛУНКА,
студентка відділення журналістики.

«Погляд» в № 7 (153) визнано:

«їй — 22, або Дещо про тривожну молодість країни» студентки відділення журналістики Мирoslavi ГАРАЗДІЙ Вітаємо авторку!

ЖАРТОМА І ВСЕРІОЗ

— Щось я ніяк не зрозумію: одні кажуть, що в СРСР усе було добре, інші — що в СРСР усе було погано.

— А що тут незрозумілого: кому як жилося, той так і говорить.

Вузький хід. Два спелеологи повзуть назустріч один одному й запитують:

— Що там позаду?

— Тупик. А в тебе?

— Теж.

Медичні працівники про дороги:

— Наші дороги — найкращі: і грижу вправлять, і каміння з нирок витрясуть!

Жартують КВН-команди УжНУ

Коли Чак Норіс стоїть на зупинці, він сам вирішує, яка з машин, що проїжджають поруч, буде маршрутною.

(«Карта Мира», географічний факультет)

Діти Каті Осадчої в буквальному сенсі сидять у неї на голові.

(«МикLOVEDa», економічний факультет)

Оскільки Федір Шандор став проректором УжНУ, ректорат переїхав у Лумшори.

(«МикLOVEDa», економічний факультет)

Електрик Іванов зачищав проводи зубами й замкнувся в собі.

(«FiFa», фізичний факультет)

Спонсор нашої команди — мама й тато. Мама й тато — стабільніші, ніж стипендія.

(«МикLOVEDa», економічний факультет)

Усурійський тигр вступив на юрфак, бо він — пільговик, та ще й із гірського району.

(«ОТ Фонаря», ІТФ)

Підготувала

Андріана КОФЕЛЬ,
студентка відділення журналістики

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення № 54.

Ціна — безкоштовно.

Виходить щомісяця, крім канікул. Номер підписано до друку: 07.09.13.

Засновник і видавець — Ужгородський національний університет. 88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.

Номер надруковано у друкарні ПП Бреза, 88000 м. Ужгород, вул. Жупанатська, 15/4. (0312) 61-60-07. Наклад 300 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород, вул. Університетська, 14 (центральный корпус, поруч з аудиторією М1). Тел.: 64-32-46.

Реєстраційне свідоцтво

ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор

В.Ю.Тарасюк

Дизайн: Л.Я.Поліха.

Набір: М.Б.Гараздій.

Коректура: А.В.Малахова.